

FÖLDPRÖGETŐK
TERMÉSZETTUDOMÁNYOS HÁZIVERSENY

IV. FORDULÓ - Sakk

5 ÷ 6. évfolyam

1. feladat

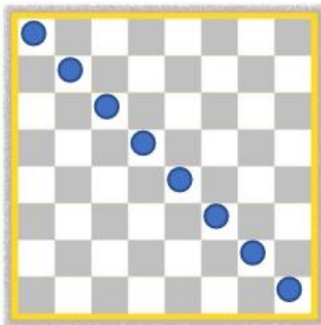
Mielőtt elkezded a feladatok megoldását, tájékozódj a feladatokban szereplő figurák megengedett lépéseiről, illetve arról, hogy mit jelent az, ha egy bábú által „a király sakkban van” kifejezés!

A. Hányat tudsz lerakni? Jelöld a lenti táblákon!

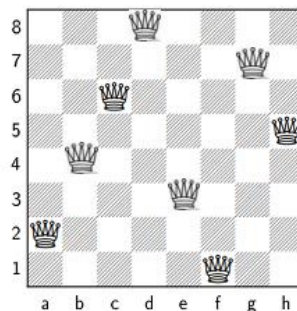
A1. Hány bástyát helyezhetünk el legfeljebb egy sakktáblán úgy, hogy ne üssék egymást? **8**

A2. Hány királynőt helyezhetünk el legfeljebb egy sakktáblán úgy, hogy ne üssék egymást? **8**

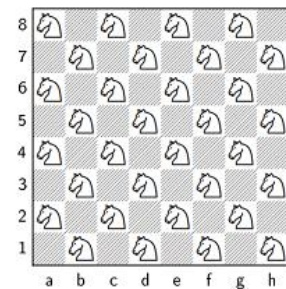
A3. Hány huszárt helyezhetünk el legfeljebb egy sakktáblán úgy, hogy ne üssék egymást? **32**

bástyák

királynők

huszárok

B. Sakk-matt

B1.. Minimum hány királynőt kell elhelyezni a sakktáblán ahhoz, hogy ha az ellenfél bármely üres mezőre leteszi a királyát, az sakkban legyen? **5**

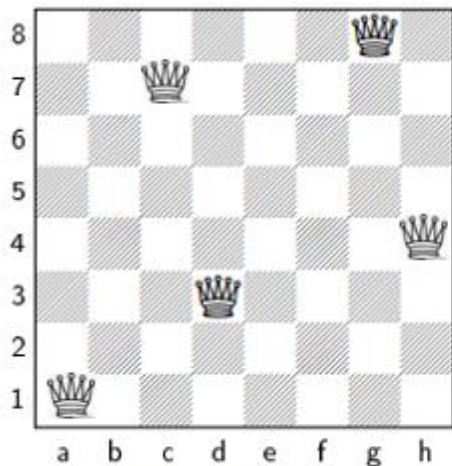
B2. Minimum hány huszárt kell elhelyezni a sakktáblán ahhoz, hogy ha az ellenfél bármely üres mezőre leteszi a királyát, az sakkban legyen? **12**

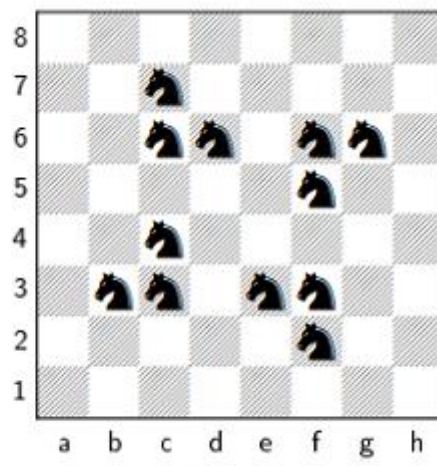
FÖLDPRÖGETŐK
TERMÉSZETTUDOMÁNYOS HÁZIVERSENY

IV. FORDULÓ - Sakk

5 ÷ 6. évfolyam

királynők

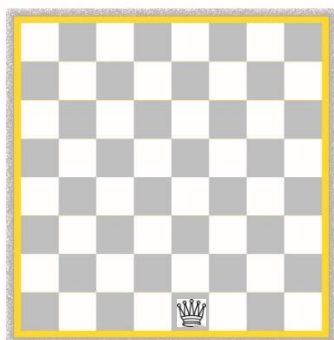

huszárók

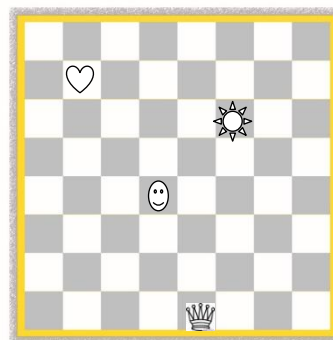
C. Útvonalak

C1. Ha a királynővel csak átlósan - előre léphetünk, mely mezőkre nem tudunk eljutni? Színezd be az első ábrán!

C2. A második ábrán bejelölt mezőkre hányféle útvonalon juthat el a királynő a fenti szabályok szerint?

1. ábra

2. ábra

Budapest-Fasori Református Kollégium **Julianna Általános Iskolája**
és Csipkebokor Óvodája

1071 Budapest, Rottenbiller utca 43-45.

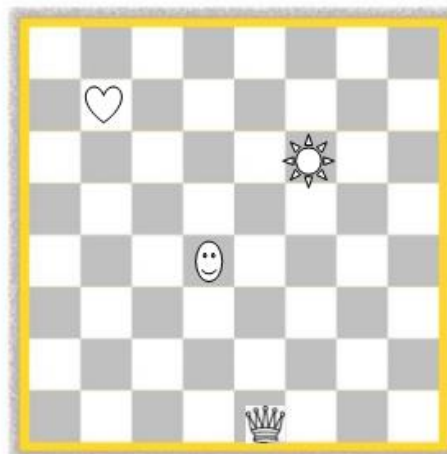
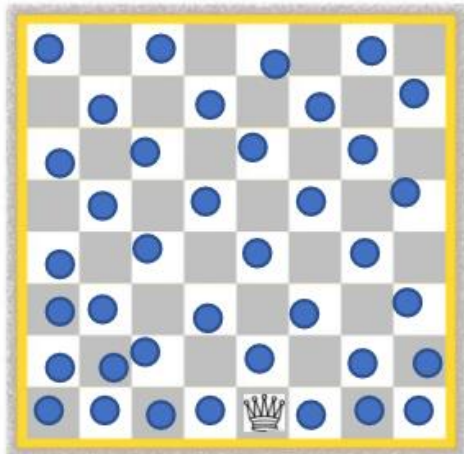
Tel./Fax: +36 1 321 06 26 | julianna@fasor.hu | www.fasor.hu/julianna

OM azonosító: 034917 | adószám: 18050330-2-42 | számlaszám: 11100104-18050330-36000001

FÖLDPRÖGETŐK TERMÉSZETTUDOMÁNYOS HÁZIVERSENY

IV. FORDULÓ - Sakk

5 ÷ 6. évfolyam

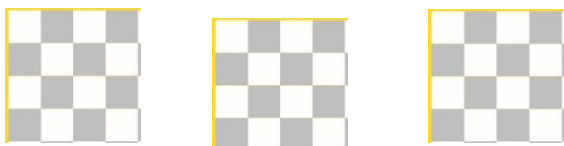
Napocska: 6

Smile: 3

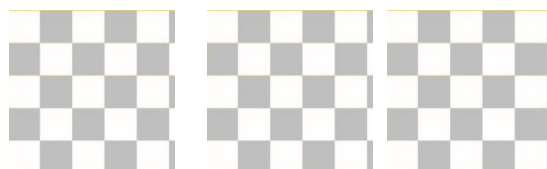
Szivecske: 0

D. *Be tudja-e járni a huszár az alábbi 4x4-es és 5x5-ös sakkjárákat úgy, hogy minden mezőt pontosan egyszer érint? Találj egy ilyen útvonalat! Mit tapasztalsz?*

Megoldás:

Megoldás:

4x4-est nem lehet

5x5-ös lehet

Budapest-Fasori Református Kollégium **Julianna Általános Iskolája**
és Csipkebokor Óvodája

1071 Budapest, Rottenbiller utca 43-45.

Tel./Fax: +36 1 321 06 26 | julianna@fasor.hu | www.fasor.hu/julianna

OM azonosító: 034917 | adószám: 18050330-2-42 | számlaszám: 11100104-18050330-36000001

FÖLDPRÖGETŐK
TERMÉSZETTUDOMÁNYOS HÁZIVERSENY
IV. FORDULÓ - Sakk
5 ÷ 6. évfolyam

2. feladat

A sakkban a világos és sötét bábokkal tulajdonképpen két királyság csap össze. A következő kérdések átvitt értelemben a sakkfigurákhoz és az általuk formált királyságokhoz kapcsolódnak.

A. Mint minden királyság esetében várak és falaik jelentik a legerősebb védelmet.

Kerestünk néhány sakkfigurára is emlékeztető várrészleteket Magyarországról. Hol készültek a képek?

B. Minden királyságnak szüksége volt a múltban a lovasságra. Hogyan kapcsolódik a lovassághoz a következő 4 település?

Mezőhegyes, Szilvásvár, Bábolna, Kisbér
ÁLLAMI MÉNESGAZDASÁGOK MŰKÖDNEK ITT.

Budapest-Fasori Református Kollégium **Julianna Általános Iskolája**
és Csipkebokor Óvodája

1071 Budapest, Rottenbiller utca 43-45.

Tel./Fax: +36 1 321 06 26 | julianna@fasor.hu | www.fasor.hu/julianna

OM azonosító: 034917 | adószám: 18050330-2-42 | számlaszám: 11100104-18050330-36000001

FÖLDPRÖGETŐK

TERMÉSZETTUDOMÁNYOS HÁZIVERSENY

IV. FORDULÓ - Sakk

5 ÷ 6. évfolyam

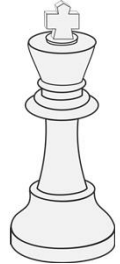
C. A figura angol elnevezése „bishop” vagyis püspök. Mely város nem püspöki székhely? Húzd alá a megfelelő város nevét!

Kaposvár, Pécs, Szolnok, Vác, Szombathely.

D. Ma is számos európai ország államformája királyság. Sorold fel azokat a királyságokat, melyek az Európai Unió részei!

Svédország, Dánia, Belgium, Spanyolország, Hollandia, Luxemburg

E. Nevez meg olyan európai országokat, melynek államfője királynő!

Nagy-Britannia , Dánia

F. Ma melyik országban élnének ezek a gyalogos katonák?

Görögország

Törökország

Olaszország

Budapest-Fasori Református Kollégium **Julianna Általános Iskolája**
és Csipkebokor Óvodája

1071 Budapest, Rottenbiller utca 43-45.

Tel./Fax: +36 1 321 06 26 | julianna@fasor.hu | www.fasor.hu/julianna

OM azonosító: 034917 | adószám: 18050330-2-42 | számlaszám: 11100104-18050330-36000001

FÖLDPRÖGETŐK
TERMÉSZETTUDOMÁNYOS HÁZIVERSENY
IV. FORDULÓ - Sakk
5 ÷ 6. évfolyam

3. feladat

A. Rajzold le és nevezd meg a sakkfigurákat

Sakkfigurák

B. Melyek a sakkjátszma részei?

Megnyitás, Középjáték, Végjáték

C. Melyik az a mű, ami egy óceánjáró gőzösön játszódik, ahol a hidegen kalkuláló, robotszerű, kapzsi sakkvilágbajnok, Mirko Czentovic két játszmában megsemmisítő vereséget szenved egy ismeretlen ügyvédőtől?

Stefan Zweig egyik leghíresebb műve a Sakknovella.

D. Miről híres ez a sakk készlet? Kiknek a nevéhez fűződik?

Budapest-Fasori Református Kollégium **Julianna Általános Iskolája**
és Csipkebokor Óvodája

1071 Budapest, Rottenbiller utca 43-45.

Tel./Fax: +36 1 321 06 26 | julianna@fasor.hu | www.fasor.hu/julianna

OM azonosító: 034917 | adószám: 18050330-2-42 | számlaszám: 11100104-18050330-36000001

FÖLDPRÖGETŐK
TERMÉSZETTUDOMÁNYOS HÁZIVERSENY
IV. FORDULÓ - Sakk
5 ÷ 6. évfolyam

Az ötletgazda Joseph Epstein egy olyan sakk csodát álmódott meg, amelynek figurái Lewis Carroll meséjének, az Alice csodaországban karaktereiből állítja össze. Az ötlet azonban itt még nem állt meg, maga az asztal is - nem csak a lapja, a lábazata is - a regény idézi. A munkában Alexander Horse szobrász, Szvjatoszláv Kostelyancsuk ékszművész, és Vladimir Rusinov fafaragó is részt vett.

A mestermunka mammut-, és rozmáragyarból, ébenfából, korallból, és aranyból készült.

E.

Mit jelentenek az alábbi fogalmak?

Csere: ha a két játékos egymás azonos értékű figuráit üti le. Tehát gyalogot adunk gyalogért, könnyűtiszttel könnyűtiszttért, bástyát bástyáért vagy vezért vezérért

Fenyegetés: olyan lehetőség megteremtése, amely közvetlenül előny szerzésére vagy mattra vezet

Gyalogáttörés: egy gyalog útjának megtisztítása egy vagy több gyalog feláldozása árán.

Felfedés: egy sakkfigura megtámadása azáltal, hogy egy másik sakkfigura ellépésével megnyitja egy eddig tűzvonalában általa korlátozott sakkfigura tűzvonalát

Budapest-Fasori Református Kollégium **Julianna Általános Iskolája**
és Csipkebokor Óvodája

1071 Budapest, Rottenbiller utca 43-45.

Tel./Fax: +36 1 321 06 26 | julianna@fasor.hu | www.fasor.hu/julianna

OM azonosító: 034917 | adószám: 18050330-2-42 | számlaszám: 11100104-18050330-36000001

FÖLDPRÖGETŐK
TERMÉSZETTUDOMÁNYOS HÁZIVERSENY

IV. FORDULÓ - Sakk

5 ÷ 6. évfolyam

4. feladat

A sakk bábuk főszerepet töltenek be egy-egy sakk játszma alkalmával. Készíts saját kezűleg sakk bábukat újrahasznosított hulladékból. Munkád legyen kreatív és igényes!

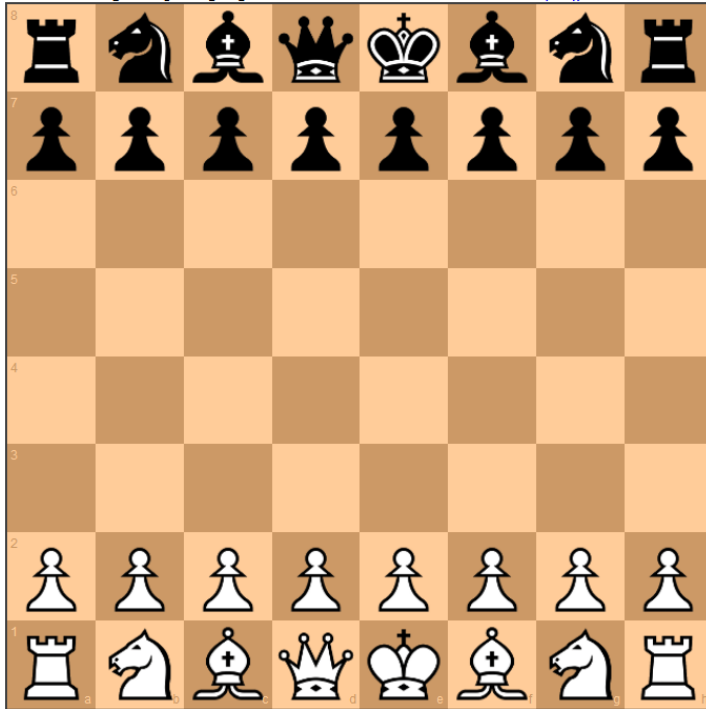
A legigényesebb, legkreatívabb alkotásokat extra pontokkal jutalmazzuk!

FÖLDPRÖGETŐK
TERMÉSZETTUDOMÁNYOS HÁZIVERSENY
IV. FORDULÓ - Sakk
5 ÷ 6. évfolyam

5. feladat

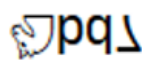
A sakktáblát már biztosan ismered. A táblán való tájékozódáshoz az oszlopokat és sorokat megjelöljük, itt az ábrán a sorok alulról-fölfelé 1-től 8-ig számokkal, az oszlopok balról-jobbra a-tól h-ig betűkkel lettek megjelölve. A sakkjátszmák „közvetítésekor” feljegyzik, hogy melyik játékos, melyik bábujaival, melyik mezőre lépett.

A következő sorokban egy sakkjátszma menetét láthatod:

1.e4 d5 2.exd5 ♔xd5 3.♘c3 ♔a5 4.d4 ♘f6 5.♘f3 c6 6.♙c4 ♙f5
7.♘e5 e6 8.g4 ♙g6 9.h4 ♘bd7 10.♘xd7 ♘xd7 11.h5 ♙e4 12.♖h3 ♙g2
13.♗e3 ♘b6 14.♙d3 ♘d5 15.f3 ♙b4 16.♙f2 ♙xc3 17.bxc3 ♔xc3 18.♖b1 ♔xd4
19.♖xb7 ♗d8 20.h6 gxh6 21.♙g6 ♘e7 22.♔xd4 ♗xd4 23.♗d3
♗d8 24.♖xd8+ ♔xd8 25.♙d3 1-0

Egy kis magyarázat:

- a sorszámok a kör számát jelölik, minden körben először a fehér, majd a fekete bábuk léphetnek
- mindig csak azt a mezőt jegyzik fel, ahová az adott bábu lépett, a következőképpen:
 - > a mező jelölése előtti ikon a bábút jelöli (megegyeznek a sakktábla képén látható bábukkal)
 - > ha nem szerepel ikon, akkor az egy gyalog lépését jelölte

ennél a lépésnél a d7 mezőre lépő huszárról van szó, azonban (jó esetben) a huszárból kettő is van egy csapatban, így a d7 előtt álló b betű azt jelöli, hogy ebben a lépésben a b oszlopban álló huszár lépett

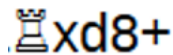
Budapest-Fasori Református Kollégium **Julianna Általános Iskolája**
és Csipkebokor Óvodája

1071 Budapest, Rottenbiller utca 43-45.

Tel./Fax: +36 1 321 06 26 | julianna@fasor.hu | www.fasor.hu/julianna

OM azonosító: 034917 | adószám: 18050330-2-42 | számlaszám: 11100104-18050330-36000001

FÖLDPRÖGETŐK
TERMÉSZETTUDOMÁNYOS HÁZIVERSENY
IV. FORDULÓ - Sakk
5 ÷ 6. évfolyam

ennél a lépésnél a bástya leüti a d8 mezőn álló bábut és sakkot ad az ellenfél királyának (az „x” jelöli az ütést, a „+” a sakkot)
Hívj segítségül egy sakk készletet vagy az interneten is követheted a bábuk mozgását:

<http://www.chessgames.com/perl/chessgame?gid=1018785>

Melyik bábu tette meg a legnagyobb utat a játszma alatt? Adjuk össze, hogy a körökben megtett lépések alatt hány mezőnyi távolságot haladtak az egyes bábuk a játszma utolsó lépéséig, vagy a leütésükig! (az lépés iránya mindegy, a kiindulási mezőt ne számoljuk bele, az érkezési mezőt igen)

A fekete huszár tette meg a legtöbbet, 15 lépést